

PARK KSIĄŻĘCY Zatonie

Plan Parku

Wersja polska

Wielki Staw z Wyspą Marii. Ze znajdujących się tam ławek możemy podziwiać piękną przyrodę i przepływający strumień Dłubnia.

Ta część parku jest piękna szczególnie wiosną, gdy kwitnie czosnek niedźwiedzi, jeden z symboli parku.

Najdłuższą oś widokową parku kończy sztucznie usypany kopiec, na który można wejść spiralną ścieżką. Na szczycie stoi Świątynia Różana idealna na romantyczne spotkanie.

Cieplarnia, oranżeria i loggia stanowiły przed laty uroczy dodatek do surowej bryły pałacu. Obecnie w obiekcie znajduje się przytulna kawiarenka z pysznym ciastem i aromatyczną kawą.

Spacerując alejkami parkowymi zobaczymy bogatą roślinność. Wśród drzew występują: dęby czerwone, dęby błotne, lipy drobnolistne, buki, klony pospolite, jawory, platany klonolistne, brzozy, sosny wejmutki, żywotniki czy modrzewie. W warstwie runa, zwłaszcza wczesną wiosną, odnajdziemy całe bogactwo kwiatów: kokorycz pustą, ziarnopłon czy tany czosnku niedźwiedziego.

Informacja Turystyczna w Parku Książęcym Zatonie
ul. Zatonie – Księżnej Doroty 3
66-004 Zielona Góra
Tel: +48 780 576 841
E-mail: parkzatonie@visitzielonagora.pl
www.visitzielonagora.pl

@parkzatonie @park_zatonie

Wydawca: Visit Zielona Góra
Rysunek: Michał Suffczyński
Wydanie nr 2 (maj 2023)

Park Książęcy Zatonie

Historia parku w Zatoniu sięga XVII wieku. To wtedy powstał barokowy dwór wzniesiony przez Baltazara von Unruh.

Prawdopodobnie w tym czasie wokół rezydencji powstało pierwsze założenie ogrodowe, zgodne z trendami epoki.

Jednak to księżna Dorota de Talleyrand-Périgord przyczyniła się do rozwoju tego miejsca i stała się najbardziej znaną postacią związaną z Zatoniem. Po wizycie w Zatoniu króla Fryderyka Wilhelma IV w 1841 roku, ówczesna właścicielka, księżna Dino, podjęła decyzję o przebudowie pałacu i powiększeniu ogrodu by, jak wspomniała w swoim dzienniku: „uczynić go naprawdę imponującym i okazałym”.

Pierwszy zachowany plan parku zaprojektowany przez wybitnego pruskiego planistę Petera Lenné pochodzi z połowy XIX wieku (wykonany już po jego śmierci). Jego sercem była wielka Łąka Joanny. Trzy główne osie widokowe rozchodziły się promieniście od północnej fasady pałacu w kierunku Domku Ogrodnika, Wielkiego Stawu i wzgórza ze Świątynią Różaną. Ta ostatnia jest do dzisiaj główną osią kompozycyjną. W drugiej połowie XX wieku opuszczony teren stopniowo tracił swój urok, jednak dzięki staraniom lokalnej społeczności udało się przywrócić jego dawny blask. Po rewitalizacji zakończonej w 2020 roku, założenie stanowi wyjątkową atrakcję Zielonej Góry. Park wygląda zjawiskowo o każdej porze roku, jednak koniecznie trzeba tu przyjechać wiosną. Wówczas w powietrzu unosi się charakterystyczny zapach czosnku niedźwiedziego – jednego z symboli tego miejsca.

Atrakcje parku		Kamienie historyczne	
1 Domek ogrodnika	18 Świątynia Różana	1 Paula Linde – Lipa Pauli	
2 Psia brama	19 Grota romantyczna	2 Allée Renduffe – Aleja Renduffa	
3 Ogród Aleksandra	20 Folwark Alexanderhof *	3 Maria Insel 1867 – Wyspa Marii 1867	
4 Wielki Staw	21 Mostek na linii aha	4 Alwina Brücke – Mostek Alwiny	
5 Wyspa Marii		5 Schulenburg's Platz – Plac Schulenburga	
6 Lodownia		6 Johanna Wiese – Łąka Joanny	
7 Ruiny kościoła pw. św. Jana			
8 Rzeźba dzika kalidońskiego	Drzewa z imionami		
9 Mały Staw	1 Jesion Rudolfa		
10 Folwark przypałacowy *	2 Dąb Wilhelma		
11 Ruiny pałacu	3 Buk Aleksandra księcia Dino		
12 Fontanna z rzeźbą Chłopca z Łabędziem	4 Platan Hermanna		
13 Oranżeria / Kawiarnia	5 Topola Maryni		
14 Fontanna treflowa	6 Drzewo Reny		
15 Sarkofag	7 Platan Humboldta		
16 Aleja lipowa	8 Lipa Liszta		
17 Łąka Joanny	9 Dąb Talleyranda		
	10 Lipa Beatrice		
	11 Dąb Archibalda		

* obiekty niedostępne do zwiedzania

- 7 Punkt Informacji Turystycznej
- P Parking
- A Przystanek autobusowy
- T Tablice informacyjne
- ♿ Toalety

Czosnek niedźwiedzi
Allium ursinum L.

Lipa szerokolistna
Tilia platyphyllos L.

Platan klonolistny
Platanus acerifolia

Jesion wyniosły
Fraxinus excelsior L.

Dąb szypułkowy
Quercus robur L.

Wiąz szypułkowy
Ulmus laevis

QUEST „TAJEMNICE ZATONIA”

Gdzie to jest?

Park Książęcy Zatonie to zrewitalizowany park krajobrazowy, w sercu którego znajdują się ruiny pałacu, należącego niegdyś do księżnej Doroty de Talleyrand-Périgord. Park położony jest w Zatoniu – dzielnicy Zielonej Góry.

Czym jest Quest?

Quest to rodzaj gry terenowej polegającej na poznawaniu danego miejsca oraz jego walorów, kierując się wskazówkami zawartymi w wierszowanym tekście.

Jak otrzymać nagrodę?

Podążaj według wskazówek i zapisuj brakujące wyrazy. Litery, ułożone w odpowiedniej kolejności, dadzą Ci hasło, które należy wpisać w wyznaczonym miejscu. Po rozwiązaniu Questu, udaj się z nim do punktu informacji turystycznej na terenie założenia pałacowo – parkowego, gdzie otrzymasz pieczątkę oraz nagrodę – upominek. Punkt IT jest otwarty od środy do niedzieli!

Punkt startu

Wędrowkę zacznij przy Książce informacji turystycznej Visit Zielona Góra w Parku Książęcym Zatonie (ul. Księżnej Doroty 3).

Potrzebne rzeczy

Długopis lub ołówek

Czas przejścia

Okolo 1,5 godziny

Opiekun Questu

Monika Drożdżowska
(środa-niedziela)

Witam Cię Gościu mój miły i drogi!

Park Książęcy Zatonie zaprasza Cię w swe skromne progi!

Czas na spacer wyruszyc parkowymi alejkami, aby poczuć klimat jaki panował tu przed wiekami.

Przygodę swą zacznij od dawnego domku ogrodnika – siedziby pałacowego ogrodu kierownika. Dziś mieści się tutaj punkt informacji turystycznej, w której dowiesz się jak do najciekawszych miejsc dotrzeć najszybciej.

Przejdź przez mostek i nie zbacжай z dróżki, aż do następnego mostku zaprowadzą Cię nóżki. Lecz jeszcze poczekaj i nie przechodź przez niego. Po lewej stronie nie przegap głazu sporego! Z bliska mu się bacznie przyjrzyj, a dostrzeżesz napis **A L W I N A B R Ū 20 21 E** wyryty.

Z języka niemieckiego ta inskrypcja pochodzi i po polsku oznacza **Most Alwiny** - na to wychodzi. Któż to był? Do dziś tajemnicą to pozostaje. Żadne źródło ani jednej wskazówki nie podaje.

Dalej idź ścieżką, która wiedzie wokół wodnego zbiornika. Jest to **W I E L K I S 18 9 W** - ulubione miejsce każdego czytelnika. Niegdyś karpiovym był zwany, gdyż do hodowli ryb był wręcz idealny.

Zbliżając się do ruin pałacu żwawym krokiem, rozejrzyj się dookoła swym sokolim okiem. Po Twej prawej stronie rośnie drzewo, na którym znajdziesz coś szczególnego. To mała zielona tabliczka przymocowana, na której pewna informacja jest ulokowana.

Drzewo to ma swojego patrona, i nie jest nim żadna wyniosta matrona. Żaden też z niego szelma, gdyż to wskazuje **D _ 4 _ 5 L 1 E L 8 3**. Wówczas była to w Europie ważna persona. Król Prus w końcu! Osoba bardzo ceniona. Księżną odwiedzało wielu znamienitych gości. Pruski władca także zajął do zatorówskich włości.

Zanotowane ostatnie hasło masz? Zatem ruszyć dalej w drogę już czas! Niech Twą uwagę przykuje zachodnia pałacu ściana, ukaże Ci się tam wówczas tablica wmurowana. Ta płyta inskrypcyjna o rozbudowie dworu traktuje i bardzo interesujące informacje nam przekazuje.

Zwróć uwagę co na ścianach wewnątrz się znajduje. Na ich widok wszyscy pograżają się w głębokiej zadumie. Każdy z nich jest z pieczołowitością wyrzeźbiony. Już wiesz co mam na myśli? Oczywiście, **_ 14 D 7 _ I 19 6 15**

Twarze kobiet dumnie przedstawiają, które na swych Gości z uwagą spoglądają.

Idź teraz drogą, którą szpaler drzew pokazuje. Nie zbacжай z trasy, a do celu Cię pokieruje. Prosto głównym traktem obecnie podążaj i na wysoki czarny drogowoskaz uważaj.

Na rozstaju dróg obecnie się znajdujesz. Mam tylko nadzieję, że długą drogą się nie irytujesz. Spójrz teraz w lewo wedle strzałki rozkazu, a zobaczysz altankę niczym z baśniowego krajobrazu.

Jest to tak zwana Świątynia Różana, za urokliwe i romantyczne miejsce uważana. Niegdyś po drewnianej konstrukcji różyczki się pięty i całość swym urzekającym kwiatostanem objęty.

Znajduje się na kopcu i prowadzi do niej ścieżka spiralna. Góruje nad innymi atrakcjami, przez co jest łatwo zauważalna. Wspinaj się śmiało po wzgórzu na sam szczyt, a widok z góry wprawi Cię w prawdziwy zachwyt. Pałac i park pełen drzew - chyba ze trzysta zobaczy ze Świątyni każdy dzielny turysta. Usiądź na ławce rozkoszując się cudownym widokiem i obejmij cały parkowy krajobraz swym wprawnym okiem.

Stań na dziedzińcu i spójrz na front budynku. Widzisz kamienny kartusz na szczycie dobytku? Wyteż wzrok i umieszczony tam inicjały na karcie wpisz **13 _** Z pewnością w sporym zakłopotaniu teraz tkwisz.

Jak się tu znalazły te litery na Doroty posiadłości? Wszakże należą do przedostatniego właściciela zatorówskich włości. A był nim pewien ważny pan, znany jako Rudolf von Friedenthal. To on polecił książęcy herb zlikwidować i swój własny w jego miejscu zamontować.

Teraz stań przed ładną, białą budowlą nieopodal pałacu, której wnętrza wyróżniają się cudnym kolorem szkarłatu. Wiedz zatem, że patrzysz właśnie na odrestaurowaną oranżerię, w której znajdziesz elegancką kawiarnię i sztuki galerię. Czeka tam na Ciebie pyszny deser i aromatyczna kawa, a ponadto do obejrzenia ciekawa wystawa.

Stań tyłem odwrócony do frontu budynku i idź uważnie w prawym kierunku. Udaj się w stronę urokliwego białego mostku, wokół którego rosną tany niedźwiedziego czosnku.

Oczaruje Cię w miesiącu kwietniu i maju. Swym zapachem zwabi owady z dalekiego gaju. Liście ma soczyście zielone i w kształcie podłużnym, kwiaty zaś białe co zewsząd ukazują się podróżnym. Lecz pamiętaj, że czosnku zrywać w parku nie wolno, gdyż w naszym kraju jest on pod częściową ochroną.

Zejdź ze wzgórza i zrób parę kroków w lewym kierunku. Stoisz właśnie obok kamiennej groty – świadka niejednego pocatunku. Grota romantyczny styl parkowi nadaje i nutki tajemniczości temu miejscu dodaje.

Ostatnia zagadka Cię teraz czeka, która, mam nadzieję, nie zabije Cię ćwieka. Rozejrzyj się dookoła i namierz drzewo obfite, które wygląda jak kulę armatnią na wyloc przebite. Z tabliczki wyczytasz, że jest to **_ I 16 22 D 2 O B N O L I S T I N A**. Informacja dla Ciebie jak najbardziej korzystna, gdyż to koniec naszej wspaniałej wędrowki. Czas więc, abyś odszyfrował hasło tej tamgłówki.

Teraz gdy cały park poznałeś zapisz litery, które dzielnie pisałeś. Ustaw je we właściwej kolejności, a moje nazwisko na Twej karcie zagości.

Z pobliskiej tablicy więcej informacji wyczytasz, chociażby to, o co mam zamiar Cię właśnie zapytać. Co niegdyś znajdowało się nieopodal wzgórza? Jezioro? Nieee.. Winnica? Chyba byłyby niezbyt duża... A może jakaś stylowa wanna? Skądże! Toż to była zwykła **_ 17 _ I _ N 12**.

Czas w dalszą drogę pomaszerować! Stojąc naprzeciw tablicy, w lewo musisz się skierować. Drewniana ławka właściwy kierunek Ci wskaże, a gdy pójdziesz parę kroków dalej, Lipa Beatrice się Tobie ukaże. Rozejrzyj się teraz uważnie wkoło i kiedy ujrzysz brozozy wysokie, krzyknij wesolo! Niech te drzewa o czarno białej korze upewnią Cię we właściwej drogi wyborze.

Mijając drewnianą ławkę przy alejce, pomyśl, że już niedługo usiądziesz w parkowej kafejce.

Doszedłeś do dwóch ścieżek przecięcia? Popatrz w prawo gdzie kamień stoi wart dotknięcia. Jednak teraz radzę Ci w lewą stronę pójść i do najbliższej tablicy informacyjnej dość.

Z niej ciekawych rzeczy się dowiesz, a przede wszystkim gdzie się teraz znajdujesz. Duża łąka nazwana jest na cześć pewnej panny. Starszej siostry Doroty – księżnej Joanny.

Tu, w sercu łąki, rośnie dąb znany, który **_ O _ 11 I _ 10 _ M** jest określany. Nie wiesz cóż to takiego? W skrócie - to samotnie rosnące drzewo. Dębem Talleyranda go nazwano. po francuskim ministrze nazwę mu nadano.

Kim jestem – pewnie zachodzisz w głowę. Za pra babkę mam księżną Dorotę! Jestem potomkinią w prostej linii po jej córce Paulinie, dlatego krew Talleyrandów w moich żyłach płynie. Niech ten Quest sprawi, że wieść o mnie nigdy nie zaginie i opowiesz o mnie swoim przyjaciółom i bliskiej rodzinie.

Nadszedł kres naszego wspólnego wędrowania. Ostatni etap podróży to moment pożegnania.

Z radością serdeczne gratulacje Ci składam i do kolejnych wizyt w Zatoniu zapraszam!

Miejsce na pieczątkę potwierdzającą odbiór nagrody